

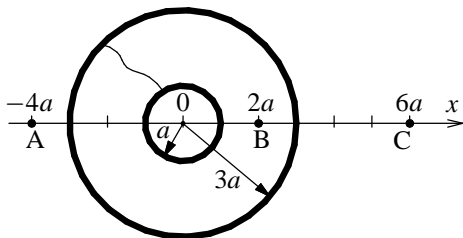
Напомене: Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 120 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба непрограмабилних калкулатора. Дозвољена је употреба само овога папира и једне вежбанке, који се морају заједно предати. Вежбанку ставити у овај папир. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, уцртати у дијаграме и слике или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ						Колоквијум	Укупно питања
Група са предавања	Индекс година/број	Презиме и име					
П1 П2 П3 ИР	/						Укупно задаци
ПИТАЊА				ЗАДАЦИ		ОЦЕНА	Укупно поена
1	2	3	4	5	6	1	2

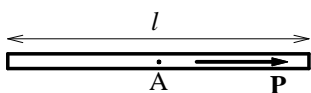
ПИТАЊА

1. Две концентричне проводне сфере, полупречника a и $3a$, међусобно су повезане танком жицом, а затим наелектрисане. Израчунати однос напона U_{AB} и U_{AC} , где је положај тачака А, В и С приказан на слици. Средина је свуда вакуум.

$$\frac{U_{AB}}{U_{AC}} =$$

2. Врло танак диелектрични штап дужине l и површине попречног пресека S налази се у вакууму. Штап је хомогено поларизован. Алгебарски интензитет вектора поларизације је P , а његов референтни смер је приказан на слици. У центру штапа (у тачки А на слици) одредити израз за (а) вектор јачине електричног поља и (б) вектор електричне индукције. (Изразе за алгебарске интензитете тражених вектора уписати у кућице, а референтне смерове нацртати на приложеној слици.)

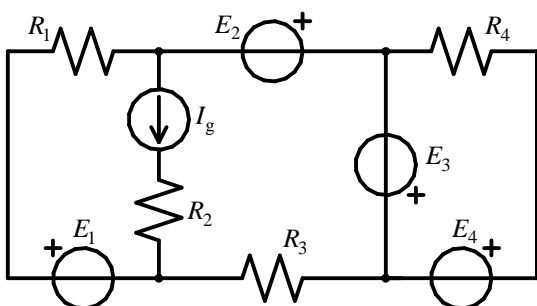
(а)

$$E =$$

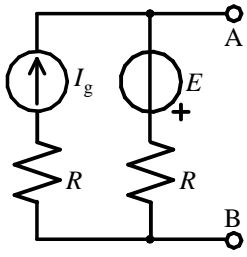
(б)

$$D =$$

3. За коло сталне струје на слици написати једначине по методу потенцијала чворова и нумерисати их. На приложеној слици нумерисати и чворове тако да број сваког чвора буде исти као редни број одговарајуће једначине. Референтни чвор означити са „0“.

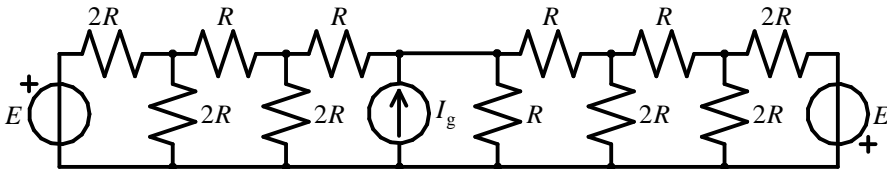

4. (a) Нацртати шему и (б) одредити изразе за параметре еквивалентног Нортеновог генератора за део кола сталне струје на слици између тачака А и В. Познато је E , I_g и R . (в) Да ли постоји еквивалентни Тевененов генератор за овај део кола? Одговор образложити.

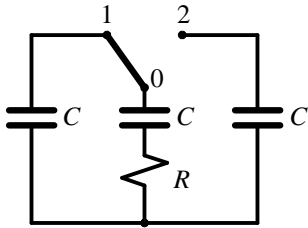
(a)	(б)	(в)
-----	-----	-----

5. За коло сталне струје на слици познато је E , R и I_g . Одредити израз за снагу идеалног струјног генератора.

$P_g =$

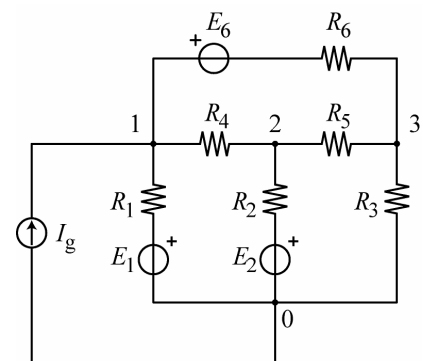
6. У колу са три кондензатора истих капацитивности, као на слици, успостављено је стационарно стање и утврђено да су енергије сва три кондензатора међусобно једнаке. По пребацивању преклопника у положај 0-2 и успостављању новог стационарног стања, утврђено је да је рад претворен у топлоту $A_1 = 3 \mu\text{J}$. Израчунати енергију крајњег левог кондензатора у другом стационарном стању.

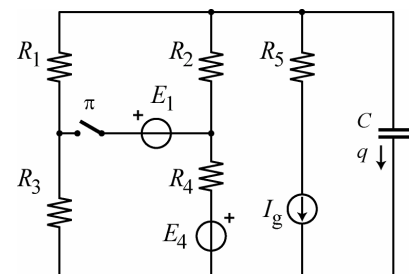
$W_1^{(2)} = \quad \mu\text{J}$

ЗАДАЦИ

1. У колу сталне струје на слици је: $E_1 = 75 \text{ V}$, $E_2 = -5 \text{ V}$, $E_6 = 46 \text{ V}$, $I_g = 10 \text{ mA}$, $R_2 = 1 \text{ k}\Omega$, $R_3 = 600 \Omega$, $R_4 = 200 \Omega$, $R_5 = 200 \Omega$ и $R_6 = 2 \text{ k}\Omega$. Израчунати непознату отпорност R_1 тако да буде $U_{20} = 15 \text{ V}$.

2. За коло сталне струје са слике је познато: $R_1 = R_4 = 2 \text{ k}\Omega$, $R_2 = R_3 = 3 \text{ k}\Omega$, $R_5 = 1 \text{ k}\Omega$, $I_g = 5 \text{ mA}$, $E_4 = 15 \text{ V}$ и $C = 2 \mu\text{F}$. Прекидач π је затворен и у колу је успостављено стационарно стање. Затим се прекидач π отвори. Од тренутка отварања прекидача до успостављања другог стационарног стања, кроз кондензатор протекне количина електрицитета $q = -6 \mu\text{C}$. Израчунати снагу идеалног напонског генератора E_1 у стационарном стању када је прекидач π затворен.

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАКА СА ИСПИТА ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 1 ОДРЖАНОГ 30. АВГУСТА 2008. ГОДИНЕ

ПИТАЊА

1. $U_{AB} / U_{AC} = -1$.

2. $E = -2PS / (\pi \epsilon_0 l^2)$, $D = P(1 - 2S / (\pi l^2))$, у односу на исти референтни смер као за вектор **P**.

3. (1) $V_1 \left(\frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_3} \right) + V_2 \left(-\frac{1}{R_1} \right) + V_3 \left(-\frac{1}{R_3} \right) = -\frac{E_1}{R_1} + I_g$, (2) $V_2 = -E_2$, (3) $V_3 = E_3$,

за нумерацију чворова $\begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 1 & 3 \end{bmatrix}$.

4. $I_N = I_g - E / R$, $R_N = R$; Тевененов генератор постоји јер је отпорност Нортоновог генератора коначна ($E_T = RI_g - E$, $R_T = R$).

5. Применом теореме суперпозиције и особине антисиметрије кола у односу на напонске генераторе добија се да напон на струјном генератору потиче само од струје струјног генератора, а не и од напонских генератора (када делују заједно). Еквивалентна отпорност у односу на струјни генератор (при искљученим напонским генераторима) је $R_e = R / 2$, па је $P_{I_g} = RI_g^2 / 2$.

6. $W_1^{(2)} = A_T / 2 = 1,5 \mu\text{J}$.

ЗАДАЦИ

1. $R_1 = 2 \text{ k}\Omega$.

2. $P_{E_1} = 30 \text{ mW}$.

***